

Finantsinspeksioon

Hr Mart Võrklaev
Rahandusministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn
info@rahandusministeerium.ee

Teie 28.05.2024
Meie 11.06.2024 nr 5-8/3118-1

Raamatupidamise seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu

Täname võimaluse eest avaldada arvamust Rahandusministeeriumi poolt edastatud Raamatupidamise seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõule (edaspidi *Eelnõu*). Käesolevaga esitab Finantsinspeksioon (edaspidi ka *FI*) oma kommentaarid ja seisukohad Eelnõule (varasemad seisukohad on edastatud 15.03.2024).

Raamatupidamise seaduse (RPS) muutmine

1. Eelnõu § 1 punktiga 6 defineeritakse ettevõtjate suurusekategoriad (RPS § 3 punktid 14 – 17) läbi järgmiste näitajate: varad kokku, aruandeaasta tulu ja keskmine töötajate arv aruandeaasta jooksul. Eelnõu § 1 punkt 3 sätestab, et äriühingust raamatupidamiskohustuslane võib RPS § 3 punktides 14–17 sätestatud kriteeriumide täitmisel lähtuda aruandeaasta tulu asemel müügitulust.

Seletuskirja lõigus RPS § 3 punktide 14–17 ja 20 kohta (lk 11) on kirjutatud, et „Suuruskategoriate lävendid on eelnõus sätestatud kasutades mõistet „tulu...“ ning „Täpsemalt on mõistete „tulu“ ja „müügitulu“ olemus kirjeldatud Eesti finantsaruandluse standardis (Raamatupidamise Toimkonna juhendid nr 1, 2 ja 10)“. Kuna RPS § 17 lõike 2 kohaselt peavad krediidasutus ja kindlustusandja lähtuma otsekohalduvast standardist (IFRS EL), ei saa nad juhendada Raamatupidamise Toimkonna juhenditest. Lisaks juhime tähelepanu sellele, et Raamatupidamise Toimkonna juhendi 10 „Tulu kajastamine“ 7. punktis on sätestatud, et juhend ei laiene kindlustusettevõtete kindlustuslepingutest saadava tulu kajastamisele. Samuti on seletuskirja samas punktis kirjutatud et „Siiski võivad äriühingust raamatupidamiskohustuslased eelpool (RPS § 2 lõikes 6) sellest üldreeglist tehtud erandi kaudu lähtuda oma suuruskategooria määratlemisel ka ainult müügitulust, nagu varasemalt. Antud erand on vajalik ka direktiiviga vastavuse tagamiseks.“ FI hinnangul ei taga erand direktiiviga vastavust krediidasutuste ja kindlustusandjate puhul. Soovitame jätkuvalt krediidasutuste ja kindlustusandjate müügitulu täpsemalt defineerida lähtudes direktiivi 2022/2464 artikli 1 lõike 2 punktist a), millega muudetakse direktiivi 2013/34/EL artikli 2 punkti 5, mis sätestab netokäibe definitsiooni ning selgitab, et kindlustusandjate puhul vastab „netokäive“ direktiivi 91/674/EMÜ artikli 35 esimese lõigu punktile 2 ja artiklile 66 ja krediidasutuste puhul direktiivi 86/635/EMÜ artikli 43 lõike 2 punktile c.

Lisaks märgime, et kuigi direktiivi 2013/34/EL artikkel 3 punkt 12 sätestab, et piirmäärade arvutamisel võivad liikmesriigid nõuda muudest allikatest saadud sissetulekute lisamist sellistelt ettevõtjatelt, kelle puhul „netokäive“ ei ole oluline, ei ole FI hinnangul peetud silmas valikuvabaduse lubamist (äriühingust raamatupidamiskohustuslane võib lähtuda aruandeaasta tulu asemel müügitulust). Valikuvabaduse lubamine tekitab ebamäärasuse, puudub õigusselgus ning andmed ei ole võrreldavad. Näiteks, võib äriühingu peamiseks tegevusvaldkonnaks olla investeeringute haldamine, mille puhul netokäive

puudub, kuid bilansimaht on märkimisväärne. Ettevõtte valikuvabadus lähtuda kas netokäibest (mis puudub) või tuludest (mis võivad olla märkimisväärsed) ei pruugi olla direktiivi netokäibe definitsiooni mõttega kooskõlas.

Kehtiv RPS

2. RPS § 2 lõike 6 kohaselt kui äriühing lakkab täitmast RPS § 3 punktides 14–20 nimetatud teatavale äriühingurühmale seatud kriteeriume, lõpeb RPS-is selle äriühingu majandusaasta aruande koostamist käsitlevate erisätete kohaldamine üksnes juhul, kui äriühing ei täida nimetatud kriteeriume kahel järjestikusel bilansipäeval.

Praegune RPS § 2 lõike 6 sõnastus jätab tõlgendamisruumi, millal tekib ettevõttel kestlikkusaruande koostamise kohustus suurskategorias muutumisel (näiteks keskmisest suureks ettevõtteks). Näiteks, ettevõtte on n aastal keskmine, $n+1$ aastal suur, $n+2$ aastal suur ja ka $n+3$ aastal suur. On küsitav, millise aasta kohta tekib ettevõttel kestlikkusaruande koostamise kohustus. Kas aasta $n+2$ kohta või aasta $n+3$ kohta? EL-i liikmesriikides on selles küsimuses erinev praktika. Proportsionaalsuse põhimõttest lähtuvalt on otstarbekam leebem variant, mille järgi tekiks ettevõttel suuruse muutumisel kestlikkusaruande koostamise kohustus $n+3$ aasta kohta. See annab ettevõtetele mõistlikku lisaaega, et valmistuda kestlikkusaruande koostamiseks, mis muuhulgas ka tähendab olulisuse hindamise läbiviimist oma äritegevuse kohta, personali koolitamist/värbamist ning protsesside paika sättimist andmete kogumiseks.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Siim Tammer
juhatuse liige

Kristina Zorin
kristina.zorin@fi.ee